

Kiadó hivatal:
muzeum-utca 8-ik szám.

Előfizetési árak:
Egész évre . . . 16 ft. Negyed évre 4 ft.
Félévre . . . 8 ft. Egy hónapra 1 ft 40

A lap szétküldésére vonatkozó reklamációk előfizetési pénzek és hirdetések a kiadó-hivatalba intézendők.

EGYETÉRTÉS

Szerkesztési iroda:
muzeum-utca 8-ik szám.
A lap szellemi részét illető minden közlemény ide küldendő.
Bérmentetlen leveleket csak ismert kezek től fogadunk el.
Kéziratokat vissza nem küldünk.

A reactio felkent lovagjai.

IV.

Ha némely megvesztegetett kis vagyonos büneért kizárják osztálytársai ezreit, mi joggal hivatkoznak a censusra, mint értelmi s becsületességi mérlegre, miután a nagy vagyonosok közül szinte sokan áruba bocsátják magukat, lehet hogy nagyobb áron, mint a szegény, de azt hiszem, hogy ez a vétket nem teszi érényyé.

S ha a megvesztegetett szegény osztályt ily drakói szigorral sújtják büntetve bűnösök az ártatlant, a megvesztegetők osztálya miért bírjon a választásra kiváltsággal. Szerintem a vesztegető százszor bűnösebb, mint a megvesztegetett, és sokkal nagyobb betudás alá esik már annál fogva is, mert külműveltségénél fogva tisztább, világosabb fogalommal bír eszközei s működése gyalázatosságáról, mint a kevésbé művelt osztály.

Sőt a deákpart érveivel ellentétben azt látjuk, hogy az intelligens osztályból kerülnek ki a legromlottabb egyének, a despoták vak eszközei s hazaellenes parancsai végrehajtói. Ezen osztályból kerülnek ki azon nyomorultak, kik előtt nincs semmi szent, kiknek célja: rang, hivatalvádszat és meggazdagodás, legtöbbszőr a haza rovására — minden áron s minden eszközzel.

Ezt nagyon könnyű bebizonyítani, minden nemzet története tele van az ily magokat áruba bocsátott bitangokkal, kik rangjokat, befolyásukat, eszöket, tudományukat arra használják fel, hogy fegyvert kovácsoljanak ezekből hazájok érdeke s szabadsága ellen.

Mindenütt az irástudók és fariseusok, az arisztokratia és papság közül kerültek ki a legzűlésebb gonosztétvők, a haladás és civilizáció esküdt ellenségei. A hazaárulókat mindenütt ezen osztályból rekrutálták a népszabadságot elnyomó zsarnokok.

Nem szükség nevetek említenem, a história minden lapján találni ez állítás bebizonyítására fényes nevetek.

Csak nézzük át hazánk 25 évi történetét és különösen a 48—49-ki korszakot.

Melyik osztályból kerültek ki azon hazaárulók, kik a pozsonyi memorandumot aláírták? 10 földbirtokos és nagykereskedőn kívül a többi 160 mind a fő arisztokratiahoz tartozott.

Historiai nevek conspiráltak a haza ellen s vezették a muszkákat, és míg Paskievics saját vallomása szerint egy kémet nem tudott találni azon osztályból, melyet most választói jogától megfosztanak, részint kizárva tartanak, magyar ezredek, tábornokok törtek mint hazaárulók a kilencz felől megtámadt nemzet leigázására, míg a z o n é r e t l e n o s z t á l y b ó l, melyre most anathematá mondtak, egyetlen egy hazaárulót sem tudnak felmutatni, hanem igen is százakat, kik ezer akadályllyal megküzdve, ellenséges hadosztályokon keresztül vágva magokat, siettek galádul megtámadott hazájok védelmére.

Az egész forradalom világra szóló csatáiban lelkesülten harczolt azon osztály, melyet most részben jogaitól megfosztanak, míg a fő arisztokratia kilencz tizedrészben Bécsben és a szomszéd országokban kárörömmel lesték a nemzet bukását.

Melyik osztály volt itt a hazafias, értelmes és érett az alkotmányos jogok gyakorlására, melyik osztály követett államellenes czélokat, czimborált a haza ellenségeivel s lett hazaáruló. Hol itt az osztó igazság. Ha félni lehet valamelyik osztálytól, attól kell félni, mely már a hazaárulást elkövette.

A deákparti rabulisták okoskodása szerint, az ily hazaárulókért az egész fő arisztokrátiát ki kellene zárni a politikai jogokból, mert nagy része érdemetlennek bizonyította be magát a politikai jogok gyakorlatára. Igazságos volna ez?

Nem és százszor nem, minden osztályban találkozik gazdag és szegény, született nagy ur és proletár közt jó és rossz, önző és önzéstelen hazafi. Ennél fogva a vagyon és születéshez kötni a választói jogot a legnagyobb absurdum s a legkirívóbb igazságtalanság, miután értelmesség, hazafiság, becsületesség, lelki függetlenség nincs vagyonhoz és születéshez kötve.

A jogok osztogatásánál ennél fogva csak a hazafiság és becsületesség lehet az irányadó mérleg, minden más kvalifikáció és census igazságtalan, mert az, hogy a ki 10 ft 50 kr. adót vagy ezen felül fizet, már ennél fogva jó hazafi és értelmes polgár, de a ki 10 ft 40 krt vagy ezen alól fizet, már ennél fogva nem értelmes és nem jó hazafi, ennél fogva az alkotmányos jogok gyakorlatára nem alkalmas, ez bohóc lapban felhasználható mint rossz elcz, egy gögös arisztokrata vagy pénztörszér jobb érv hiányában argumentumul is felléphet vele az általános szavazat ellen. de egy értelmes törvényhozó ily középkorba való silány prókatori fogással nem kockáztatja hitelét.

Hogy a kinek három osztályu ketreceze vagy palotája van, az választó, ha bár különben becsületlen és szármár is, de a ki két szobával vagy egygyel bir, az már ennél fogva nem más mint pária, ez épen oly absurdum, mint az előbb felhozott 10 ft 50 kr. census, még azt is megemlítve, hogy azon egy szobás helotának talán több esze s hazafi érzése van mint a három szobásnak, s több lelki függetlenséggel s hazafisággal bir, mint a paloták és uradalmak birtokosa.

Ezen emberek állításuk bebizonyítására, hogy mily káros az általános szavazat, példákra szoktak hivatkozni más országok alkotmány történetéből. Azt vitathatják, hogy az általános szavazat nem universalis gyógyszer a rossz törvényhozás, rossz kormányzat, pazarló gazdálkodás meggátolására, de azt egyik is ezen szónokok közül nem fogja bebizonyítani, hogy ugyanazon országban a census vagy nagy census kedvezőbb eredményt idézett volna elő, vagy mutatna fel a multban, midőn a választás census szerint ment keresztül s ezen alapon kormányoztatott.

Hogy az általános szavazat egy országot sem emel fel a szellemi és anyagi jólét virágzó fokára s hogy százados rossz kormányzatot s törvényhozási bűnököt s ballépéseket, néhány évi legjobb kormányzat és törvényhozás sem képes elhárítani. ez minden kétségen kívül áll, de azt is el kell ismerni minden józanészű s alkotmányos érzelmű embernek, ha csak esze bele nem fuladt a betük tengerebe s az orrán tul néz, hogy egyedül a szabadság képes előkészíteni s megérlelni a polgárt a szabadságra. A gyermek gyakran elbukik, míg járni megtanul, orrát is betöri akárhányszor, de ezért egy okos anyának sem jut eszébe, hogy gyermeke lábait megköttözze.

Erynnis.

Széky Károly urtól, a mádi választó kerület ellenzéki jegyzőjétől egy hosszabb czáfolatot vettünk Komáromy Ferencz azon közleményére vonatkozólag, mely a „Kézműiparosok lapja“ 14-ik számában megjelent. Bár a czáfolat alapos és jelesen van írva, nem óhajtjuk annak közlésével az ügyet újból fölleveníteni s csak annyit jegyzünk meg, hogy nincs Magyarországon józan eszű ember, aki hitelt adjon azon otromba vádának, melylyel Komáromy Ferencz ur a függetlenségi pártot illeti. A függetlenségi pártnak hazánk állami önállóságának kivívása mellett egyik legfőbb és legelsőbb törekvése: pártolni, fejleszteni, elősegíteni az ipart minden téren és minden kitelhető eszközzel. Aki azt állítja, hogy a függetlenségi párt nem a legmelegebb barátja a becsületesen előretörő munkás iparososztálynak, aki azt állítja, hogy a függetlenségi párt nem hordja szívén komolyan és szakadatlanul az iparügy fejlődését és előhaladását, az őrrült, a kivel szemben hiábavaló dolog volna minden szökváltás.

A középtanodai tanáregylet közgyűlése.

Holnap csütörtökön kezdődik a középtanodai tanáregylet közgyűlése. Az érdeklődés irányában nem mondható nagyinak. Még kevésbé mondhatók nagymérvűeknek az előmunkálatok. A kitűzött tételek nagyon alant szárnyalnak, s a korunkat mozgó nagy paedagogiai s közoktatásügyi, közigazgatási kérdések egyáltalában nem jutnak szónyegre.

S ezen kérdések érdekelnek jelenleg mindenkit. A megtámadott prot. autonomia védelmére Debreczenben, Miskolczon, Nagyszébenben és Turóc-Sz.-Mártonban hevesen kötnék kardot, a görög nyelv kötelezett tantárggyá emelésének egykor sokat említett kérdése most már homokba futott. a tanterv, melyet a középtanodai tanáregylet választmánya egykor oly hevesen támadott meg, most szóba sem kerül a közgyűlés előtt

s még maga az oly fontos kérdés, vajjon a középtanodák tantárgyaiként a törvényjavaslatban kitűzött helyesen voltak-e megválasztva, egyáltalában mellőztették s helyette másod- és harmadrangu, időhöz kevésbé kötött tételek megvitatásával fognak foglalkozni. A mult évben sok tekintetben még korai volt a középtanodai tanáregyletnek e kérdések felett vitatkozni, jövő évben határozottan késő leendő — s most mégis teljesen mellőzik annak napirendre kitűzését.

Nem egyszer hallottuk, hogy a középtanodai tanáregylet közlönye nem vitathat meg egyes kérdéseket oly szabadelvéleg, mint más közlönyök, mivel a kormánytól 800 azaz nyolczszáz forint évi segélyt kap: nem tudjuk, vajjon ezen elv uralkodik-e szemben a felekezeti hatóságokkal azért, mivel a tagok legnagyobb része természetesen felekezeti intézetben tanár; de ha így van s ha a közgyűlésre kitűzött tételek „szelid“ szelleme innen magyarázható meg: akkor a középtanodai tanáregyletnél valami rothadtnak kell lennie s ideje volna, hogy a hivatalos színezetből teljesen kivetkötve a kor igényeinek megfelelőbb szellemben reorganizáltatnók.

Hire volt a főváros tanári köreiben, hogy a „Közöny“ egy különben szelid támadása egyes prot. tanintézetek ellenében azon eredményre vezetett, hogy a tanáregyletnek mintegy 750 tagja közt lévő 47 protestans tanár egy része kilépését jelentette volna be. Nem lehetetlen, hogy e tagok most mindenütt azt fogják hirdetni, hogy a tanáregylet kath. szellemben működik, mitől igen távol van. De ha az egylet ezen felekezeti hirhedegegre jut, azt kétségkívül megérdemli épen lanyhasága következtében. Pártatlannak lenni ma, a tudományok jelen fejlődésében lehetetlen. Nem politikai, nem felekezeti pártok azok, melyek között a tanároknak választaniok kell, hanem a szabadelvűség s előrehaladás és a conservativismus között. Ha az egylet csak a meglévő morzsáin élködik avagy legfeljebb holmi zig-zug reformok által igyekszik szabadelvűségét kitüntetni; ne csodálkozzék fölötte, ha a közvélemény működését hidegen, sőt közönyösen fogadja.

A jelen közgyűlés tervén változtatni már talán késő, s ujonnan kitűzendő kérdések megvitatásába ereszkedni veszélyes volna azonban ha a közgyűlés vita nélkül acclamatióval kimondja, hogy úgy a k a t h o l i k u s, mint protestans ultramontanok üzelmeit kárhoztatja s a középtanodai törvényjavaslatot általában elfogadja, a nélkül, hogy annak minden részleteit helyeselné, a középtanodai tanárok nagy erkölcsi tekintéllyel bír, s ennél fogva jelentékeny s hatásos szót mondanak ki, mely épen jelenleg, midőn a panszláv elem ellen dicsőségesen küzdő protestansok vezére Zsedényi ezen panszláv mozgalmat a középtanodai törvényjavaslatlall egy sorba helyezte, sokkal szükségesebb, mint bármikor. Az autonómia szent áhitattal tekintő, s azt képzelt bajok ellen is óvó protestansok felvilágosítására is sokat fog tenni e nyilatkozat, melyből megtudják, hogy a magyar tanárok ezen középtanodai törvényjavaslatot a szabadságra nézve veszélyesnek egyáltalában nem tartják. Nincs kétség felette, hogy ezen nyilatkozat a magyar tanárok óriási többségének véleménye is, miért kétkednének azért azt ünnepélyesen kimondani?

Azonban a nyilatkozattal megelégedni nem szabad, ha azt akarják, hogy az egylet tekintélyre vergődjék. A választmányban s ugy a valószínűleg életbelépő heti lapban a magyar tanároknak az eddigienél sokkal nagyobb tevékenységet kell kifejteniök, mert bizony már a mostani eljárásból is megtanulhatták, mily sokat rendelkez el felettök akarattuk s jobb meggyőződésök ellen — talán ép azért, mert nem elég hangosan szóaltak fel. Néma gyermeknek anyja sem érti szavát.

P. J.

A főrendiház jogügyi bizottsága ma d. e. 11 órától d. u. fél 3-ig tartó ülésében folytatta és bevégezte az incompatibilitási tjavaslatot, jelen volt ezuttal is a miniszterelnök, valamint a belügyminiszter is. A tjavaslat több módosítással fogadtatott el. Az 1-ső §-nál az a) pont alá kivételül a miniszterek mellé adatattak a diplomaták is.

frt erejéig közvetlen hitelt a főbanknál lesz letéve. Anyagi Érd. a birodalom két felé. megféle s az észszerű decen. amellelt iparunk, főleg kézműben részt vehetni a köz. z, fájdalom, nem áll tehetség. van mondv a résztvehetés, s jövőre nyitva áll az ut a

buza pozs. m. 5,50—6,40 kr.; két. 0 kr., árpa 3,10—3,0 kr zab 2,10—

buza köblönként 11,60, kétszeres. kétszeres 3,90, rozs 3,70, árpa

alom s csekély behozatal mellett 70—80 kr, kukorica vmásánként 58 kr.

20 ezer mérő gabona hozott be rozs 3,70 árpa 10,115, zab 2,35, 310 zsák. — Buza 6,10—30, rozs 40—60, kukorica 3 80—4, köles 2,50.

aug. 4-én adatik: „Sáríka“ Vigj. 3 felvonásban.

Lajos, főmunkatársak: OS felelős szerkesztő.

déglő.

lökert“

mint udvar-helyiségeit díszre-erletem.

glőt és kedélyes szórakozási ni nyelvre, konyhára, borokra, e, úgy hogy mindenki otthon magát; s az idegen is lát-

gyar. főszen tápláló.

idő óta: Balatonmellékéről, élyről, Somlyóról, Ermelléki Aszucza és Aszuborokból: rós borokból, legjelesebb ter-

ar zene.

ezett magyar daltársulat tart. pontos szolgálatot ajánlok. lettel

Parragh Gábor

Mór

s szemész.

a mellett mindennemű geket

vetkezményeit, u. m.:

ET, különösen a

SEGET

részek bujakóros fe-

ban és elcsuításaiban,

et

fehér-folyást, és az

got

hézségeket.

után 3 órától 5-ig,

melet, 14. ajtószám.

yszerek megküldetnek.

za 2-ik sz. kigyó-é

m) 1-ső emelet.

A 2. § b) pontja kihagyatott, mely szerint a kormány kezelése alatt álló alapítványi javadalmak és jövedelmek bérleti kizárattak a képviselőségből. A magyar földhitelezet igazgatósága a képviselőségből szintén kizárattott. A 4. §-ba belevetett az, hogy nem választó az sem, ki a választási törvény 12. §-a értelmében a választási listromba felvehető nem volt.

Holnap a választási tervjavaslat kerül szövegre.

A vasuti albizottság ma két ülést tartott a keleti vasut ügyében, melyben a jelentés tárgyalása bevégeztetett.

Nemzetközi gabnavásár.

A vásár tegnapi üzleteredményéről a „P. Lloyd” a következő hivatalos jelentést közli:

A buzaüzlet a gabnapiacson gyöngye volt, minthogy árak sokkal magasabbak, hogysem a külföldi azokra reflectálhatna; az eladók ugyan hajlandóknak mutatkoztak engedelményekre, de nem oly mérvben, mely jelentékenyebb üzletet lehetővé tett volna s így csak mintegy 80,000 mázsára történtek kötések részben malmaink, nagyobb részben azonban próbaképen a külföld számára. Az árak 10 krral csökkentek lánnyá zárodott iránylat mellett. Uszi buza kezdetben szilárd áron kelt, később azonban hanyatlott s az árak 5.62—5.71/2 krról 5.55 1/2—5.71/2 krra estek.

Rozs szilárd maradt; kivitelre szintén vásároltattott, és körülbelül 100,000 mérőre történtek kötések 4.30—45 kr pari Pest.

Árpában igen élénk volt a kereslet; az üzlet ugyan vontatva kezdődött, minthogy a tulajdonosok magas árakat követeltek, később azonban mérsékeltetvén az igények, mintegy 120—130,000 mérő kelt el többnyire a külföld számára 10—15 krral alacsonyabb árak mellett. Takarmányára 3.05—3.15, malata áru 3.30—50, finom 3.70—95 kr. — Usance-árpa augusztusra 3.05 és szept.—okt. 2.95—2.92 1/2 kr.

Kukoriczából 1875 máj—juniusra a legszilárdabb iránylat mellett több mint 50,000 mázsa kelt el 3.67 1/2—3.76 kron.

Zabban igen élénk forgalom fejlődött ki, melyben a külföld is részt vett: kész új áru 50 fontos 2.54—55 kron kelt, augusztusra 2.25—40 kr. szept.—okt. 2.25—29 kron, és körülbelül 230,000 mérő kelt el.

Repce 1000 köböl kelt el Szathmárról 9.50 kron 150 bécsi fontonként.

Liszt „barna” nagy mérvben kerestett főleg Délmetország részéről, de a magas árak mellett csak kevés üzlet történt. Elkelt néhány ezer göngy 6. számú 14.75—15.75 kr, 7 sz. 14.40—15 frt, 8 sz. 12.90—13.25 kr. 200 vfontos göngyökben ingyen zsákkal Budapestről szállítva aug.—szeptemberben.

Korpa nagy keresletnek örvendett Csehország részéről s elkelt 25,000 mázsa durva 2.77 1/2—85 kron, finom 20,000 mázsa 3.10—40 kron, őszszel szállítandó.

Az említett cikkek kivül volt még kisebb mérvű üzlet gyalpu, olaj, olajpogácsa és más árukban.

Az eredményt illetőleg, az első magyar nemzetközi gabnavásár sikere, elmondhatjuk, messze

TÁRCZA.

A mai világból.

— Regény. —

Irta: Tóvölgyi Titusz.
(Folytatás.)

XIV.

A firtli.

És ha már az öreg Hanzelról, titoktartásunk dacára ennyi mindenfélét kibeszeltünk, tehát saját felelősségünkre még más valaminek a nyomára is rávezetjük az olvasót. Azt hisszük, hogy ez se valami érdekes dolog lesz, miután a világ felületén és belületén efélek naponta történő felbénak.

Mindenek előtt az itt a legfontosabb, és pedig nagy horderejű kérdés, vajjon tisztában van-e az olvasó magával, ha egyszerűen azt mondjuk előtte, hogy: — „firtli”? — Mert ezt kérem tudni kell. Regényünk több firtlivel foglalkozand s e szerint szükséges annak tudása, hogy a „firtli” szóval tulajdonképen mit akarunk mondani, s hogy e tisztességes czim egyáltalában miféle népségre illel rá.

A firtli, kérjük szépen, igen nevezetes egyénisége a mai társadalomnak, és ha szívünkre tesszük kezünket, tehát be kell ismernünk, hogy annyira haszontalan is, és haszontalansága mellett ugyan annyira kártékony is. Ez a társadalom kolerája. Ahova ez beüt, pusztítása a szellem, úgy mint az anyag terén, kimondhatlan, mert ebből származik a legtöbb rossz, noha a firtli, az alakot illetőleg úgy néz ki, mint egy ember. És épen itt van a legnagyobb csatlódás, mert minden ő, csak nem ember. Mert ahhoz, hogy firtli legyen valaki, kell mindenképen előtte:

1. Fél ész.
2. Ennek a fél porció észnek rettentően való felgarnirozása, hogy az ember csakis akkor vegye már észre a tulajdonképeni adagot, mikor a garnirungot lepiszkálta róla.
3. Ezen két előbbinek következtében óriási önhietség.
4. Ami az önhiettségel rendesen karöltve szokott járni, roppant szolgálékűség. Hogy mi pedig az a szolgálékűség, azt is érteni kell. A szolgálékűség más szóval:

tulcsárnyalta a hozzá csatolt várakozást. S miután három év óta Magyarországra már alig szerepelt a kivitelben és így lassankint ismét elvesztette azon nagyrétű összeköttetéseket, melyeket 1867—68-ban a magyar gabnakereskedés megszerzett — remélhető, hogy ez összeköttetéseket a tegnapi gabnavásáron ha nem is egészen, de nagy részben sikerült ismét visszahódítanunk.

Egyszersmind általános a meggyőződés, hogy a budapesti nemzetközi gabnavásárokap a jövőre nézve általánosan meg van vetve alapjuk s így a gabnavásár évenkénti ismétlése elhatározott dolog.

A magyar molnások második nagygyűlése ma déle tartott meg Szepessy, a Sz. István-féle debreczeni gőzmalom igazgatójának elnökelete alatt. Az ország különböző vidékeiről egybegyűlt képviselők és az itteni malmok igazgatói összesen vagy kétszázán jelentek meg az új Lloyd-épület tanácskozó termében.

A malomgyűlés állandó választmányának titkára Fux Lajos előadta a választmány tavalyi működését és a malomipar múlt évi viszonyosságait. Azután elnök kitűzi a mai napirend tárgyait. Első tárgyat főlvetett azon kérdés, hogy a liszt ezentul 200 vámföntnyi bálókban jegyeztesse és szállítsa. A választmány a métermérték behozatalával és olcsóbb, egyszerűbb kezeléssel indokolja a javaslatot.

A vidéki malmok képviselői közül többen elleneztek ez indítványt; nagynak tartják a 200 fontot a belföldi eladás egységül; azután a vidéki munkások nem tudnak úgy bálni a súlyosabb zsákokkal, mint a fővárosi malmok gyakorlott munkásai. Indítványozzák tehát, hogy 150 és 200 fontos bálókban szállítsassék a liszt. Ennek ellenében felhozattott, hogy a vidéki munkások két mérős zsákkal is könnyen bálnak, mi búzával közel két mázsát tesz, és különben a most divó 150 bécsi fontnyi és a 200 vámföntnyi zsákok közt mindössze 28 font a különbség. Hosszas vita után kimondattott, hogy ezentul a liszt 200 vámföntnyi bálókban jegyeztesse és szállítsa, és pedig kötelezőleg 1875. január 1-jétől kezdve. Egyuttal legkönnyebben kezelhető zsákmányra ajánltatik 26 1/2 angol hüvelyk szélesség és 54 angol hüvelyk hosszúság.

A napirend második tárgyát az eddig divó lisztcsomózás leszállítása képezte. Fux Lajos bővebben indokolja, hogy azon 13-féle különböző jelzés tulságos és végtére még sem teljesen kimerítő. Egyébütt a külföldön kevesebb számra szorítokznak és nálunk bár sok költséggel, annyiféle fajt állítunk elő, a kereskedők utójára mégis összekeverik, hogy az illető vidéken kedvelt minőséget előállítsák. Szóla e szerint a mostani számoknak kevesebbre összefoglalását ajánlja s részletes javaslat tételére külön bizottságot vél kiküldetn. Ezen javaslatot a vidéki malmok képviselői pártolták, a külföldi kivitelre utalt fővárosi malmok részéről ellenben kiemelték, hogy ha a számok reducáltatnak is, többfélé lesznek kénytelenek gyártani a szerint, a mint a lisztet a különböző államokból megrendelik. Az indítvány elfogadtattott elvben és kimondattott, hogy az állandó választmány vegye tárgyalás alá e kérdést és ha javaslatát megállapította, akkor ez évben is összehívatik a közgyűlés.

A napirend harmadik tárgyát a gabonavám eltörölése képezte. Doswald, a hengermalom igazgatója röviden indokolja, hogy a szabadkereskedelem elve s a termelők sérelme nélkül a malomipar érdeke, még pedig nem annyira a fővárosi, mint a vidéki azt követeli, hogy a

— urizálhatnáság. Ez a kettő körülbelül egyre megy, mert hogy urizálhasson, kell neki vagyon és tekintély, amit ha maga nem tud szerezni, hát akként okoskodik, hogy annak a fényköréből kapjon magára valami sugár öltönyt, akinek van. Ez iránt tehát rettentesen servilis az amice, s miután az uszály darabból felruházott volt, követeli másoktól, hogy őt tartsák külön embernek és ne azt, kinek uszálya fényében csakugy ragyogna, akár az orosz lány bórben az ugynevezett számár. Itt azonban van egy kis különbség, miután legtöbbnyire az is számár, kinek bórét magára veszi, és ugy az oroszlánról szó sincs.

Ez a négy tulajdon aztán különfélekepen kevertetvén és habartatván, előáll belőle a firtliknek különféle neme, a társadalomnak különféle fekélye és folytatja megkezdett pusztítását.

Innen származik a nagyravágás, a tékozlás, a váltóhamisítás és a becstelenség mestersége. A firtlik szolgálékű seregének tönkjézése az, mi az arisztokracziának nevezett néposztályt annyira örültte teszi, hogy az magát külön emberiségnek tartván, az emberi társadalomban e külön emberiség számára külön érdekeket alakít, s ezen érdek szolgálójává akarja tenni a valódi emberiség érdekeit.

A firtli az a társadalomban, ami a füstölő a katholicus nagy miséken, mely egy-egy püspököt az istenség ambrájával áraszt el, hogy a bámuló közönséget leborulásra kényszerítse. — És ez az ambra az, mely a megfűstöltet elbódítja, hogy csakugyan kis istennek kezdi magát képzelni, és ugyancsak ez az ambra az, mely bódítólag hat a tömegre is.

A firtli az arisztokraczia ministránsa, s a ministráns ruháját hordva igyekszik annak látszani, akinek ministrál. Csak aztán már eunuch minőségben volnának az istenadták, hogy ne szaporodnék fajuk.

Ez a firtli népség aztán oka, hogy míg egy részt az ugynevezett arisztokracziát hátán az olympusi büvkörbe emeli, sem az arisztokraczia nincs tisztában magával, hogy ha már egyszer így feltolják, mi tehát ő tulajdonképen, sem a tömeg, hogy e feltolt publikumot minek nézze.

A firtli a 19-ik század társadalmi elefántja. Az ő hátán pihen most már az arisztokracziának kopott vadász sátorja és baldachinja. S míg egy részt megbolondítja azokat, kiket hátán hord, vágyat ébreszt a nagy tömeg butább részében szintén eféle lovaglásra. A firtli másrészt skorpió is, melynek csipése helyén a nagyravágás fekélye fakad,

gabonavám eltöröltesse. — Ez indítvány vita nélkül elfogadtattott és egy küldöttség neveztetett ki, mely a kereskedelmi miniszternek holnap e kérelmet előterjeszse.

A gyűlés némely egyesületi ügyek elintézése végett 12 óra után még folytatta tárgyalásait.

Az ifju csehok programja. Az ó és ifju cseh párt közt még mindig a régi elkészeredéssel folyik a harc, s ez utóbbiak a közelebbi tartománygyűlési választások alkalmával vereséget szenvedvén, most egy röpiratot bocsátottak közre, melyben vezérök, dr. Gregr Ede hosszas történeti visszapillantás után ismerteti a két párt közt folyó politikai véleményharcot s végül egy szabatosan körülírt programmal lép fel. A „szabadelvé párt” programja így hangzik:

„Gyakran halljuk az ellenvetést — ugymond — hogy a szabadelvé pártnak nincs programja, maga sem tudja, mit akar. Ezen ellenvetés igazságtalan és a politikai pártok rendeltetésének nagyon felületes ismeretere mutat. Miféle programot követelnek egy szabadelvé párttól? Hisz programját meg lehet egy szóval jelölni, s ez a szó: „szabadság”. Igen, a szabadság mindenütt és mindenben, a hol összeegyeztethető a nemzet elnyével és üdvével. Szabadság minden polgár számára házában; szabadság a községekben, szabadság a kerületekben, szabadság az egész országban; szabadság az eredeti jogok élvezetében, a meddig azok által másoknak szabadsága meg nem szorítottatik; a munka szabadsága, a tudomány és tanulás szabadsága, vallásszabadság, lelkiismeretszabadság — minden szabadság, mely az alapelveket, a rendet és a társadalmi kötelekeket meg nem sérti. Ez a programja, vezéröl eszméje célja, élettereje minden szabadelvé pártnak a világon és így hát nálunk is.”

Ezen általános programmal azonban — folytatja a röpirat — csak kevesen elegendesnek meg, minden lehető körülményt felölölő program azonban ki sem dolgozható és elég, ha tudja a párt, mit fog ez vagy amaz esetben tenni vagy nem tenni. Ha például valaki kérdezné, minő állást foglal el a szabadelvé párt azon kérdéshez, hogy vajjon a nagybirtokosok a községi kötelek alól felmentendők-e, feleletül azt nyerné, hogy ellene van a nagybirtokosok a községből való kiválása ellen, mivel az osztályok egyenlőtlensége, a terhek különfélesége nem fér össze a polgári szabadság elvével. Ha a tartománygyűlésen a kerületi képviseltes eltörölése forogna szönyegen, akkor a szabadelvé párt kénytelen volna annak ellenmondani, miután a községek és kerületek autonómiaja egyuttal a polgári szabadságnak hódol.

Ha arról volna szó, hogy a választási törvény a tartománygyűlések tekintetében megváltoztatassék, vagy újja alkottassék; ugy kénytelen volna a szabadelvé párt a curiák eltörölése mellett és az érdekképviselet ellen felszólalni, minthogy ez ellenkezik a polgári egyenlőséggel, kénytelen volna az általános szavazatjog mellett állást foglalni.

Ha a tanpénz eltöröléséről volna szó, akkor kénytelen volna a szabadelvé párt az eltörölés mellett harcolni, miután oktatás, nevelés és képzés, természetjognál fogva, mindenkit megillet osztály- és vagyonkülönbség nélkül. És hasonló eseteket vég nélkül tudnánk felsorolni, a nélkül, hogy valamennyit kimeríthetnők.

A jelen pillanatban azonban főképen két dologról van szó, a melyek napirenden vannak és a melyekkel szemközt a szabadelvé pártnak szilárd állást kell foglalni.

Elefánt és skorpió. Rettenetes egy keverék! Skorpió és számár, számár és ministrálól szolgálék.

A firtli különben maga az elégedetlenség levén, tehát az elégedetlenség valódi szitója is.

Azzal, hogy más érdekét szolgálja, nincs ám ő megelégedve, mert hiszen az szeretne ő lenni, a mi az a más, és habár annak uszályából készített ruhában jár is, érzi, hogy nem az a mit mutat, s hogy keserűen egy bolond dolgot visz véghez, mert színészkedvén, oly szerepet játszik a társadalom színpadán, a miért még csak nem is fizetnek, legfeljebb futytyel.

És ez dühössé teszi őt. Dühös, hogy miért nem az, a minek látszani akar; dühös arra, ki az ő erőlködését ki-neveti. Fogcsikorgatások közt nyalja az arisztokraczia talpát, s mert tudja, hogy mások guynyal nézik ezt, tehát azokat marni szeretné.

A firtli az embergyűlölet példányképe. Telve van kitünési vágygal, de mert agyvelőjének fele része csak garnirung, tehát saját emberségéből kitünni nem levén képes, keresi a már említett módokat. Azon önhietség, hogy ő különb ember másnál, az ő kinszenvedése, mert látja, hogy az a más nem akarja elhinni.

Kitalál pedig mindenfélét, hogy magát azon másoktól megkülönböztesse, kabátot, kalapot másképen hord, haját máskép fésüli, botot mondva csináltat és azt aképen hordja, a milyképen nem hordhatja okos ember, csak-hogy feltűnjék. Midőn aztán látja, hogy ezt utánozni tudja bárki is, kinek hasonló kevés esze van hozzá, tehát előnti a firtli méreg.

Na hanem vannak neki boldog órái is, ekkor aztán rajong és repked mint az élenyharang alá zárt madár, s minden biczenéséből kitetszik, hogy végtelen boldognak érzi magát: ha t. i. egy-egy mágnással a nyilvánosság előtt is megjelenhetik, sőt plane karöltve mehet, kocsikázhatik, vagy ehetik azzal. Furcsa jelenet az igaz, mintha például egy pudli menne karöltve valakivel, na de meg is látszik rajta, hogy feltalálta üdvösségét.

Vannak aztán mágnások, kik szeretnek az e féle firtlikkel társalogni. Mágnások például, kik saját körükben nem rakoncátlanokodhatnak kedvük szerint, mert kidobnák őket. Ezeknek tehát firtli kell. A firtli mindenre kész a mit mágnás akar, s mert a társadalom alsóbb rétegeit jobban ismeri mint az, tehát ebben kalauzul szolgálhat annak.

Folyt. köv.

Az első körülmény a tar érinti és itt oda működik a számanygyűlésbe megtörténjek a

Igen gyakran untig kimutalmaznak a cseh népre abból, gyűléstől távol tartják magukat veteli a nemzet üdve, hogy is gyűlésbe, a nemzet üdve pedig hogy legyen, tehát a szabadelvé

A tartománygyűlés tehát jelenleg programjában az a második pontj programjának, a mely most épe állás az ultramontanarius párt ellen.

Ezen párt legnagyobb ellenfele, és jelenleg is erősen dő hálóbába kerítse. Fárdatlan országokban; egyletek és kint mint gomba az eső után; here egyháznagyok, plebánosok és be az országot, bolonditják érdekeik javára. Ezen megrón a szabadelvé pártnak kell elpárt nyitlan izente meg a szab nem térhetnek ki a küzdelem leges győzelemig bátran kitar

A mi az államjogi helyzet szabadelvé párt ép oly szilárd kodik a közjogi programhoz kérdésben újra és újra részava azon alapozozataira, melyek összefoglalni: Integritás, önállónak egyenjogúsítása. Ezen a szabadelvé párt álláspontjából szabadság.

Gambetta

— Julius

Adjuk egész terjedelmét a nemzetgyűlés utolsó ülésétéről tartott, s mely egy beszédeknek, melyeket eddig a lángolóbb hazaszeretet s legelső sugallhat. — A beszéd így hangzik: Uram! vannak parlamentteljességgel nehéz betölteni bizonyos órákban.

A nemzetgyűlés elnapolást fekvő javaslat kivételesen politikai körülményeket, a melyek közt nyeket, a melyeket maga után is a dolog, a nemzetgyűlés jelenépoló bajos beszélni, mint hallgadni, hogy elmondják némszeteröl.

Én részemről valóban észszerűen indokolni lehessen azon két heti vita utóestéjén, nemzetgyűlésnek ily elharmarkolását; szükséges azonban, hogy előtt, vajjon ez elnapolás expedienese és nem oly remény okosabb, politikussabb és hazaelismerni.

A vitákban, melyek úgy mint a nemzetgyűlés felosztalás argumentum, melyet minden nélkül hangoztatott: némelyek lehetlennék, mások kétségbeesleplezgetni e lehetlenséget, hassanak e vad ellen, 38 szó oszlatás iránt tett javaslatot.

Eme szavazatokat önkömetnek, ha határozottan munkának hasznatalanul folyoi a dr testületnek mint az önköké, magának a souverainitás és arra, hogy szervezze az ország élveznii nyugodalmat, me nem élvezhet, mielőtt meg nem ges kormányformát.

Igaz, hogy önköké némileg tettek minden kombinációt, és szemben, amely legkevésbé vitatkoztunk az önköké hatalm közé tartoztunk, akik tagadtuk tásat úgy amint azt önköké értelmönök mar eldöntötték e kérdés talmának eredetere s elfogadvékérdést tehetők önköké, önköké az alkotmányozásra?

Február 8 án, midőn felhogy kormányt állítsanak fel, hogy önköké a már ismert, gyalalappal bíró kormányformaköz és köztársaságon kívül, épenak, melyet eddig senki sem kintély és csaknem név nélkül folyamodnak (Helyeslés balról)

Önök magok is így fogtálását, a midőn a császárság megteremtésével foglalkoztak Bordeauxban, hogy szédülés miszerint Franciaország meelőtt, amidőn választása önköké, hogy amint felléptek ökteikkel és oly intézményekhez

indítvány vita nélkül elfogadva, mely a kereset elterjesztése, a kereseti ügyek elintézése végett végrehajtásait.

Programja. Az ő és ifjú cseh kérésre, a cseh elkeseredéssel folyik a harc, a tartománygyűlési választások után, most egy röpiratot bocsátanak ki, dr. Gregor Ede hosszasan megemlíti a két párt közt folyó tárgyalást, körülírja a szabadosan körülírt „szabados párt” programját, így:

„Nemzet — ugymond — hogy programja, maga sem tudja, hogy a szabados és a politikai párt-ellenfeleltes ismeretere mutat, hogy egy szabados párttól? Egy szóval jelölni, s ez a szó: szabados mindenütt és mindenütt a nemzet előnyével és a szabados házában; szabados a kerületekben, szabados az eredeti jogok élvezésében, szabados a szabados megadására, a tudomány és a szabados, lelkiismeretszabados, az alapelveket, a rendet és a szabados. Ez a programja, minden szabados párt-ellenfeleltes is.”

„Az azonban — folytatja a beszéd — minden lehetséges körülményben ki sem dolgozható és ki sem dolgozható és ki sem dolgozható tenni a szabados, minő állást a szabados, hogy vajjon a szabados felmentendők-e, feleltes a nagybirtokosok a köz- és az osztályok egyenlőtlen- ségét, akkor a szabados emendandus, miután a köz- együttal a polgári szabados- ság.”

„A választási törvény a tartománygyűlést, vagy újja a szabados párt a szabados ellen felszó- lalt a polgári egyenlőséggel, a szabados mellett állást.”

„A választási törvény a tartománygyűlést, vagy újja a szabados párt a szabados ellen felszó- lalt a polgári egyenlőséggel, a szabados mellett állást.”

„A választási törvény a tartománygyűlést, vagy újja a szabados párt a szabados ellen felszó- lalt a polgári egyenlőséggel, a szabados mellett állást.”

„A választási törvény a tartománygyűlést, vagy újja a szabados párt a szabados ellen felszó- lalt a polgári egyenlőséggel, a szabados mellett állást.”

„A választási törvény a tartománygyűlést, vagy újja a szabados párt a szabados ellen felszó- lalt a polgári egyenlőséggel, a szabados mellett állást.”

„A választási törvény a tartománygyűlést, vagy újja a szabados párt a szabados ellen felszó- lalt a polgári egyenlőséggel, a szabados mellett állást.”

„A választási törvény a tartománygyűlést, vagy újja a szabados párt a szabados ellen felszó- lalt a polgári egyenlőséggel, a szabados mellett állást.”

„A választási törvény a tartománygyűlést, vagy újja a szabados párt a szabados ellen felszó- lalt a polgári egyenlőséggel, a szabados mellett állást.”

„A választási törvény a tartománygyűlést, vagy újja a szabados párt a szabados ellen felszó- lalt a polgári egyenlőséggel, a szabados mellett állást.”

Az első körülmény a tartománygyűlésbe való küldést érinti és itt oda működik a szabados párt, hogy a tartománygyűlésbe megválasztják a küldetést.

Igen gyakran utig kimutattuk, minő hátrányok származnak a cseh népre abból, hogy képviselői a tartománygyűléstől távol tartják magukat; mennyire sürgetőleg követeli a nemzet üdvé, hogy ismét belépjenek a tartománygyűlésbe, a nemzet üdvé pedig minden párt előtt első kell hogy legyen, tehát a szabados párt előtt is.

A tartománygyűlésbe való belépés tehát jelenleg a szabados párt programjában az első pont.

Második pontja a szabados párt programjának, a mely most épen napirenden van, e mellett az ultramontán vagy jezsuita reactionarius párt ellen.

Ezen párt legnagyobb ellensége minden szabadosnak, és jelenleg is erősen dolgozik azon, hogy a cseh népet halóba kerítse. Fáradhatlan sietséggel terjeszkedik szét országunkban; egyletek és katolikus casinok ugy nének, mint gomba az eső után; hercegek és grófok, püspökök és egyháznagyok, plebánosok és segédlelkészek száguldoznak be az országot, bolondítják és fanatisálják a népet saját érdekeik javára. Ezen megrontó befolyásnak mindenekelőtt a szabados pártnak kell elejét venni. Az ultramontán párt nyíltan izente meg a szabadosoknak a háborút; ezek nem térhetnek ki a küzdelem elől, föl kell vennie és a végleges győzelemig bátran kitartania.

A mi az államjogi helyzetet illeti, e tekintetben a szabados párt ép oly szilárdul és rendíthetetlenül ragaszkodik a közjogi programhoz, mint a conservativ párt; e kérdésben újra és újra rászavazunk a declaransok mindazon alappontozataira, melyeket következő szavakban lehet összefoglalni: Integritás, önállóság, az őshires cseh koronának egyenjogúsítása. Ezen szavakhoz csatoljuk még a szabados párt álláspontjából kifolyólag: tevékenység és szabados.

Gambetta beszéde.

— Julius 31-én. —

Adjuk egész terjedelmében Gambetta beszédét, melyet a nemzetgyűlés utolsó ülésében az ország politikai helyzetéről tartott, s mely egyike a jeles szónok legjobb beszédeinek, melyeket eddig tartott, a minőt csak a leglángolóbb hazaszeretet s a legtisztább republikánus érzület sugallhat. — A beszéd így hangzik:

Uram! vannak parlamentári kötelességek, a melyeket teljességgel nehéz betölteni bizonyos pillanatokban, bizonyos órákban.

A nemzetgyűlés elnapolására vonatkozólag előttünk fekvő javaslat kivételesen politikai jelleggel ruházta fel a körülményeket, a melyek közt jelenképek és a következményeket, a melyeket maga után vonhat, és bármint legyen is a dolog, a nemzetgyűlés jelen hangulata mellett, a midőn époly bajos beszélni, mint hallgatni, meg fogják önköngedni, hogy elmondják némelyeket a szünidők természetéről.

En részemről valóban lehetetlennek látom, hogy ésszerűen indokolni lehessen az ország előtt különösen azon két heti vita utóestjén, amely e házban lefolyt, — a nemzetgyűlésnek ily elhamarkodott és ily hosszú szünetelését; szükséges azonban, hogy kutasuk az ország színe előtt, vajjon ez elnapolás nem a parlamentaris politika expedienst és nem oly remények elismerése-e, a melyeket okosabb, politikusabb és hazafiasabb lenne haladéktalanul elismerni.

A vitákban, melyek ugy Casimir Périer javaslata, mint a nemzetgyűlés feloszlata fölött kifejlődtek, volt egy argumentum, melyet mindegyik szónok pártkülönbség nélkül hangoztatott: némelyek kimondották, hogy önköngedni, mások kétségbeesett erőködéssel igyekeztek leplezgetni e tehetetlenséget, és önköngedni, hogy tiltakozhassanak e vád ellen, 35 szótöbbséggel lesavazták a feloszlátást iránt tett javaslatot.

Eme szavazatokat önköngedni oly módon szentesíthetnék, ha határozottan munkához látnának s nem engednék haszontalanul folyni a drága időt. Igen! oly politikai testületnek mint az önköngedni, mely annyiszor reklamálta magának a souverainitást és a mely jogot formál magának arra, hogy szervezze az országot, nem szabad szétválnia és élvezni oly nyugodalmat, melyet az ország vele együtt nem élvezhet, mielőtt meg nem kísérel szervezni a végleges kormányformát.

Igaz, hogy önköngedni némileg zavarban vannak; visszavettek minden kombinációt, és most oly javaslattal állanak szemben, amely legkevésbé sincs nyökre. — Elég sokáig vitatkoztunk az önköngedni hatalmának jellege fölött s mi azok közé tartozunk, akik tagadtuk e nemzetgyűlés souverainitását ugy amint azt önköngedni értelmezni akarták. Most azonban önköngedni már eldöntötték a kérdést, és visszatérve az önköngedni hatalmának eredetére s elfogadva az önköngedni pretentióját, azon kérdést tehetnék önköngedni, minő illetékességgel bírnak önköngedni az alkotmányozásra?

Február 8-án, midőn felhatalmazta önköngedni az ország, hogy kormányt állítsanak fel, senkinek se juthatott eszébe, hogy önköngedni a már ismert, gyakorlatban volt és történelmi alappal bíró kormányformákban a császárság, a monarchia és köztársaságon kívül, épen oly kormányformát választanak, melyet eddig senki sem ismert és egy praecedens, tekintély és csaknem név nélküli mesterséges kombinációhoz folyamodnak (Helyeslés balról).

Önköngedni magok is így fogták fel mandátumok gyakorlatát, a midőn a császárság mellőzésével, a monarchia megteremtésével foglalkoztak. Önköngedni oly számosan voltak Bordeauxban, hogy szédülés fogta el önköngedni és azt hitték, miszerint Franciaország meghajolt az önköngedni véleménye előtt, amidőn választás önköngedni esett. (bravó!) Ez annyira igaz, hogy amint felléptek önköngedni restaurationalis kísérleteikkel és oly intézményekhez akarták visszavezetni az or-

szágot, melyek három izben omlottak össze a népakarat csapásai alatt... (Helyeslés balról, zaj jobbról. — G a l l o n i d' I s t r i a: Hát a köztársaság hányszor omlott össze?) — Hogy a köztársaság összeomoljék, arra a st. arnaudi ágyukra volt szükség, Galloni ur, és ezt ne tessék elfeledni! Különben a 2-ik december embereivel kész a számadás (bravó balról).

Midőn bevegyültem a vitába, teljesen éreztem, mily nehéz lesz e pillanatban beszélnem; e szerint igyekezni fogok, hogy félbeszakításokra okot ne adjak, és kérem ne pazarolják azokat reám minden indok nélkül. En indokaimat minden pártszavendélytől menten akarom önköngedni kifejezni. (Oh! oh! jobbról.) De, uraim, önköngedni azt hiszik, hogy engemet mindig erős szenvedély vezet az önköngedni véleményével és személyével szemben! Ellenkezve, én az ország jelen helyzetét szem előtt tartva mellőzni kívánok e szószerkeket mindent, ami szívemben vagy elmémben a párt-emberből eredhetne s a komoly politikus hangján igyekszem önköngedni szólan, szívemből óhajtván, hogy minden francia a legbensőbb egyetértésre jusson egymással. (Élénk eljenzés.)

Önköngedni, uraim, igazi souverainek. A souverainitásnak azonban gyakorlatban kell állania minden pihenés nélkül. Önköngedni magukra vállalták a souverainitás terhét, és míg az e terhet képező feladatokat egytől egyig megoldva nincsenek, nem adhatják önköngedni magukat a nyugalomnak.

En megmaradok azon állításon, hogy eme nyugalom igénylése nem egyéb valóságos politikai cselekedésnél. Vizsgáljuk az okokat, melyeket önköngedni a szünidők mellett felhozunk. Azt mondják, hogy a szünidők magányában kedélyeik hajlandóbbak lesznek az egyetértésre és hamarabb elfogadják a felmerült bízár alkotmányos kombinációkat. De ha önköngedni minden áron nyugalomra van szükségük, vessék félre a fegyelmet, mely nem engedte, hogy a nemzetgyűlés feloszlátását megszavazzák, és Franciaország köszönetet fog önköngedni mondani. (Bravó, balról.)

Önköngedni a szünidők szükségességének indoklásával felhozják a szokást s a ház kimerültségét. Igen, önköngedni olvasták latinban a pástor élet gyönyöreit, és nem szükség felmentenem itt annak nevé, ki megteremtette e házban a „f á r a d t a k” nagy pártját. (Nevetés balról.)

Uram! ezek nem méltó okok egy nemzetgyűléshez. És kérdem, vajjon május hó óta, amidőn összeültünk, tettek-e önköngedni annyit, hogy megérdemeljék mostan a pihenést? Mondhatják e önköngedni, hogy tettek valamit ez idő alatt. Nem utasítottak-e vissza önköngedni minden tervet, minden engedményt, melyek a ház ezen oldaláról jöttek és nem vették-e vissza a köztársaság végleges szervezésének és a nemzetgyűlés feloszlátásának terveit?

Önköngedni kifogásokat hoztak fel a köztársaság ellen, de kétségtelen, hogy végre is e kormányforma győz s az övé lesz az utolsó szó (taps). Ha önköngedni politikai férfiak volnának, ahelyett hogy visszatartanák a kezét, mely feljőköngedni nyújtott, ahelyett hogy oly módon tárgyalják a kérdést, mely egyedül az önköngedni tudatlanságát és vakágát árulja el... (Jobbról nagy zaj.) A tudatlanság szóval nem akarom önköngedni egyéni értelmiségét megfámadni, és csak azt akartam mondani, hogy önköngedni kedvenc szónokai és lapjaik oly tudatlanságban tartják, a mely egyedül oka az önköngedni politikai baklövéseinek. (Tiltakozások jobbról.)

Nem politikai baklövés-e az, hogy a konservatívek, miután tapasztalták, miszerint a monarchia helyreállítása daczára a francia közigazgatás támogatásának — lehetetlen — megmaradnak haszntalan erőködéseikben. Nem önféjük, nem javíthatlanok-e azok, kik nem csatlakoznak azok, amik Franciaország akar s amire kitartó szívóssággal törekszik? (Zajos tetszés balról.)

Ha politikai okok volnának mervadók a nemzetgyűlés kebelében a többség kezét fogva a demokráciával s őszintén elfogadná az általános szavazatot, mint ezen demokratia jelvényét és tiszta kifejezését. De a többség visszautasította e szövetséget, visszautasította a feloszlást, és az egyedüli ok, melyet a szünidők mellett felhoz, az, hogy ha a személyes kormány kérdése e pillanatban vita alá jőne, óriási többség állana vele szemben. — De hisz ugyanez az eset fog tenforogni a szünidők után is, és én kérem önköngedni, ne fecsereljék az ország idejét. (Élénk helyeslés.)

Önköngedni távoznak s maguk mögött hagyják az ostrom-állapotot, ez egyetlen intézményt, mely még fenmarad önköngedni után, anélkül, hogy szervezték volna a hadsereget. Pedig amily fölösleges amaz, époly égetően szükséges ez utóbbi.

De ha már szünidők akarnak önköngedni minden áron, ne akarjanak egy negyed évig pihenni s ériék be egy hónappal, hallgassák meg oda haza választóikat, és én meg vagyok győződve, hogy visszatérve, önköngedni meg fogják alapítani a köztársaságot s oly szilárd kormányt állítanak fel benne, mely dicsővé és boldoggá fogja tenni Franciaországot. (Hosszan tartó tetszés balról.)

TÁVIRATOK.

Paderborn, aug. 4. Conrad Márton püspök ma fogatott el s adatott át az itteni vizsgáló bíróságnak, hogy 18 heti börtönbüntetését megkezdje.

London, aug. 4. A német trónörökös és neje meglátogatták az osztrák császárnét.

Berlin, aug. 4. Madridi lapok a német külügyér általólagos sürgönyét közlik, melyet ez Hohenlohe hghhez intézett volna s mely a semlegesség megsértését vetné Franciaország szemére. — A „Wolf-féle iroda” tendenciósus koholmányának mondja e sürgönyt.

Bécs, aug. 4. Mint az új „Presse” Flórenczből értesül, a republikánus egyleteknek ottan egybegyűlt küldöttei elfogattak, köztök Saffi volt római triumvir is.

Berlin, aug. 4. A spanyol kormány jóváhagyta az itteni spanyol követnek egy helybeli gyárral 100,000 drb löfegyver szállítása iránt kötött szerződését.

UJDONSÁGOK.

Huszár Adolf szobrász ma délelőtt aláírta azon szerződést, melyet E ö t v ö s József b. szobra ügyében a szobor-ügyi bizottsággal kötött. Huszár a szobrot két év alatt tartozik elkészíteni, és pedig úgy, hogy az agyag-minta másfél, a föminta pedig öntésre kész legyen félév múlva azután, hogy az agyag-minta elkészült. Huszár most egy kis körútra indul Németországba, azután Olaszországba megy, s visszatérte után rögtön megkezdí a szobor készítését, melyet ezuttal azok is helyeseltek, kik első szobrát nem vélték elfogadhatónak.

Uj találmányu sátor mintáját készíli a honvédelmi miniszternek bemutatni Hoffmann az általános magyar hitelbank egyik tisztviselője, melynek egyszerűsége mellett, az az előnye van, hogy a kocsi részeit veszi használatba, mely a sátor minden kellékét magán viszi.

A pesti „központi ellenzéki kör” a f. augusztus hó 9-én (vasárnap) d. e. 10 órakor rendezte a közgyűlést.

A tarcali tüzről a következőket írják lapunknak: Tarcalon még mindig a városban történik a nyomtatás és cséplés, e munka közben mult hó 28-án pipagyújtásból oly nagy tűz támadt, mely ha szél van az egész várost elhamvaszthatja. Az oltás körül leginkább a város előkelő hölgyei tüntek ki: Mándy Péterné vezetése mellett, nővére Irma és Cseögrhe Panna kisasszonyok, kik a több óráig tartó tüzvész alkalmával a vízhordásban tetleges részt véve a kétségbeesett népet oltásra buzdították. A tűz 6 biztositatlan házat hamvasztott el.

A h.-m.-vásárhelyi reform. gymnasium másfél százados ünnepét aug. 2-án ülte a h.-m.-vásárhelyi reform. egyháztanács meghívása folytán a nép ezreinek emelkedett lelkesedése mellett a meghívott egyházmegyéi és a hazai prot. főtanodák és gymnasiumok tanári kara és küldöttségei részvétel mellett. Reggeli 8 órakor egybegyűltek a hatósági küldöttek és vidéki vendégek az egyházi tanácsteremben, hol a kölcsönös bemutatások után Dáni Ferencz főispán üdvözölte a városi tanács élén az egyháztanácsot, mire Török Bálint főgondnok kiemelve a körülményt, hogy az egyháztanács, szemben a megtámadni szándékoltt egyházi autonómiával, magát védelmi tekintetben késznek nyilvánítja, köszönetet mondott a küldöttségeknek. Ezek után az egybegyűltek a nép ezrei által kísérvé, az új templomba vonultak, hol általános figyelem és emelkedett hangulat között Révész Bálint superintendens mondotta el kitűnő imáját, melynek végzetével Miklovitz lelkész üdvözölte a jelenlevőket. Ezután a főgymnasium történet-statisztikai adatainak részletes fölemlítése mellett Futó Mihály igazgató-tanár tartott hosszabb beszédet. Következett Lechner László tanár alkalmi költeményének elszavalása és végre Szeremlei Samu lelkész velős, magasztos és nagyon tanulságos, a kor magaslatán álló zárbeszéd. Ezután a „Szózat” elnevelése után az egybegyűltek meghatottan vonultak ki a zsufolásig megtelt nagy templomból. Déli két órakor volt a „Sas” vendéglőben a 300 terítékű közebéd. 5 órakor az ebéd jó kedv között véget ért: utána a főgymnasium udvarán díszturnászát tartottak, azután népiünnep és végre igen kedélyes táncmultság zárta be az ünnepély hosszú sorozatát.

Lopás a végtárgyalás alatt. Egy a fenytő törvényszék előtt lefolyt mai végtárgyalás alkalmával több rendbeli ruhalopással vádolt N i k o l i c s nevű, és igen rovtó előéletű tolvaj kerekben tagadja az ellene emelt vádakat. A tárgyalás folyamában azonban a lopott tárgyak értékének meghatározásánál azokat egyenkint a tolvaj elejébe tették, hogy azonosságukat és értéküket megerősítse. Akkor vette észre Rakovszky kir. alügyész, hogy a vádlott egy tollkést elcsent a tárgyak közül, és azt zsebre tette. A kir. ügyész csak a bizonyítási eljárás után védbeszédje elején tette figyelmessé a törvényszéket vádlott csinijére. A törvényszék parancsára vádlott zsebei megmozdítván, a tollkést csakugyan ott találták. A vádlott ellen fenforogó gyanu okok és bizonyítékok még erősebbek lettek e csin felfedezése után, ugy hogy N i k o l i c s 3 és fél évi börtönrre ítéltetett.

Kézrekerített tolvaj. Temesvárt egy idegen bírkocsiban utazván egyik ismerősehez, utközben 5000 forint terhelte pénztárcáját a bírkocsiban maga mellé kitétte, s a kocsiból kiszállván ott feledte. A hiányt az illető csak akkor vette észre, midőn vacsoránl fizetni akart. A megremült ember rögtön a bírkocsis-állomásra sietett, de az általa használt bírkocsit már nem találta ott. Az eset a rendőrségnek bejelentetvén itt már tudták, hogy egy Mathes nevű foglalkozás nélküli kocsis az nap nevezetes pénzösszeget talált. Mathes nyomoztatván, a sáncok közt elfogott egy leány társaságában s a pénzt néhány forint kivételével megtalálták a leány anyjánál. A kocsis elfogott, s csak a kihallgatás fogja kideríteni, miként jutott a kocsiban felejtett tárcza birtokába.

A szabadkőmivesek Ausztriában. Tudvalevőleg Ausztriában többször tétetett kísérlet szabadkőmives páholy alapítására. Ez azonban mindeddig nem sikerült, miután a szabadkőmivesek nem akarták magukat az egyleti törvénynek alávetni. Néhány hét előtt azonban egy „Zukunft” című páholy alapszabályai terjesztettek az alsó-ausztriai helytartósághoz, ez azonban a mult hó 26-án kelt végzésében az egyleti törvény 6-ik §-a folytán a páholy megalapítását megtiltotta, holott az alapszabályokban kijelentetett, hogy a páholy egyházi és politikai ügyekkel nem foglalkozik, továbbá, hogy az üléseken egy kormánybiztos mindig jelen lehet. A szabadkőmivesek azonban nem tágtának, hanem a helytartóság által kifogásolt §§-okat kiküszöbölvén, a módosított alapszabá-

yokát ujalog fel akarják terjeszteni. Ujabb elutasítás esetén, mint a „N. fr. Pr.“ írja, a birodalmi törvényszékhez akarnak folyamodni.

Templomrablás. Gyöngyösön f. hó 1. és 2-ika közti éjjelen a zsidó templomot kirabolták s több értékes ezüst tárgyat elvittek. A rablók valószínűleg meg tudták különböztetni a china ezüstöt a valóditól, mert csak ez utóbbit vitték el, míg a nagy számmal ott levő china-ezüst edényeket érintetlenül ott hagyták. A betörés a hőség miatt nyitva hagyott ablakon keresztül történt.

Veszedelemes szabóinas. Budán egy 13-14 éves fiú jár házról házra, ki szabóinasnak adja ki magát, s ha valakit hon nem talál, annak ruháit családjától — állítólag a tulajdonos rendeletére — kijavítás végett elviszi. Ily módon sikerült a fiatal csalónak, ki mindig felgyűrt ingujjban, sapka nélkül, egy kötés czémával nyakában jelenik meg, több ruhadarabot ellopni, amiért is figyelemzetjük rá a publikumot.

Rövid hírek. Sopronyban az ottani árva-ház ellenőrt Kuglert fényes nappal az utcán kirabolták s a nála volt árva-ház havipénzt 5500 frtot elvitték. — **A fővárosi közgyűlés** egy határozata folytán a középítési bizottság oda utasította a mérnöki hivatalt, hogy a legközelebbi öt év alatt létesítendő kövezésekről programot készítsen. — **Ö Felsége** a veszprém megyei Kamond községnek 100 frtot adományozott magán-pénztárából a kath. felekezeti iskola építésére. — **Nem lesz tokaji bor** az idén. Ugyanis Hegyalján a napokban borzasztó jég verte el a szőlőket. — **Az ügyvédek száma** Magyarországon, mint a törvényszékek összeírásánál kitűnik, 4023. ebbe a horvátországi ügyvédek nincsenek beleszámítva. — **Prielle Cornelia** asszony e hónap folyamán Kolozsvárott és Deesen fog vendégszerepelni. — **Stadler Ede** városi alkapitány temetése ma délután 5 órakor ment végbe. — **3.500 frtot** veszített el Szt.-György és Marcali közt a postakocsi. Egy újfalu nő találta meg és felbontatlanul vitte el az újfalu bírósághoz, kitől hiánytalanul átvétetett. — **A nemzetközi posta-conferentián**, mely szept. közepén nyílik meg Bernben, Magyarországot Gervay Mihály főpostaigazgató és Heim P. a keresk. miniszterium osztálytanácsosa fogják képviselni. — **A budai szinkörben** a tanítógyűlés alkalmából f. hó 10-én ünnepélyes előadást tartanak felényire leszállított helyárrakkal. Eötvösnek „Eljen az egyenlőség“ című vigjátékát adják elő. — **Vezérnyét** Bokody az István-téri szin-

házhoz szerződtette. — **Rothschild báró 100 000 frtot** hagyott egy Karlsbadban felállítandó zsidókórházra. — **Az Eötvös-szobor-bizottság** vasárnap délelőtt tartott gyűlésén Zumbus bécsi tanár elismerőleg nyilatkozott Huszár mintájáról, minek következtében Huszár végleg megbízott az Eötvös-szobor kivételével. — **Ghyezy Kálmán** pénzügyér néhány hétre jószágára utazik pihenni, erőt gyűjteni. — **Melegh Dániel** avasujvárosi ref. pap, ki ifjabb éveiben Kulcsár „Nemzeti Ujság“-ába irt cikkeket, mult hó 23-án elhunyt 70 éves korában. — **Ferencz Károly** főherczeg a Retz környékén árviz által sujtott családok fölségelésére 1000 frtot adományozott. — **Ö Felsége** a király L a k helv. hitv. községnek (Borsodm.) legett egyházi és iskolai épületeinek helyreállítására 100 frtot adományozott magán-pénztárából. — **A zágrábi egyetem**hez dr. Geitler Lipót, a prágai egyetemen az indogerman összehasonlító nyelvészet tanára — a szláv philologia ny. r. tanárává nevezetett ki. — **A II-ik egyetemes tanítógyűlés** taneszköz kiállítási bizottsága f. hó 6-án, esti 6 órakor a „Népnevelők egylete“ helyiségében (kötőutcai iskola) igen fontos ügyek elintézésére végett ülést tart, melyre ugy a tagok, mint az t. iparosok és taneszköz kereskedők, kik a kiállításon részt fognak venni tisztelettel meghívotnak. — Ugyancsak az egyetemes tanítógyűlés szervező bizottsága f. hó 5-én esti 6 órakor a kötő utcai iskola helyiségében ülést tart. — **Oláh Miklos** nánási képviselő, s pártunk egyik tagja meghalt. — **Uj operán** dolgozik Erkel Ferencz, mely a majdan felépülő operaszínház megnyitásakor fog először adatni. — **Dr. Schwab Dávid** a „Pester LII.“ és „Ung. LI.“ munkatársa ma reggel 2 heti szenvedés után meghalt.

Törvényszéki csarnok.

(Fegyelmi hatóság ügyvédek felett.) Hogy mily különböző határozatokat találunk arra nézve, mily hatóság gyakorolja az ügyvédek feletti fegyelmi hatóságot, a következő példa illusztrálhatja. D. G. ügyvéd fenytő uton itéletileg bünösnek kimondatván, az eljáró s.-a.-ujhelyi törvényszék az összes iratokat a fegyelmi eljárás eszközlése végett az ítélet jogerőre emelkedése után a kir. ítélő táblához felterjeszteni rendelte. A kir. tábla azonban az ítéletnek ezen részét megváltoztatván, az ügyvédi utasítás értelmében az első folyamodású bíróság polgári osztályához tette át az iratokat. A legfőbb ítélőszék azonban a fegyelmi

intézkedésre vonatkozó ezen határozatot ismét megváltoztatta és az összes iratokat a több év óta alkalmazásban lévő újabb gyakorlat szerint közvetlenül a magyar királyi igazságügyi miniszteriumhoz felküldetni rendelte.

Közgazdasági értesítő.

Terményüzlet. Budapest, aug. 4. Buzában mérsékelt kínálat s csekély vételkevd mellett az árak 10 kr árcsökkenést mutattak. Elkelt 20,000 mérő. Rozs és árpa csekély forgalom mellett változatlan; zab 2.50—5.50 kr kelt; kukorica 5 krral csökkent. — Hivatalos jegyzéssel e kötések történtek: b u z a, tiszai 5700 mérő 89—84 fntos 6.43—5.80 kr, fehérvári 4000 m. 6.30—5.85 kr, — b á n s á g i 3400 m. 6.20. — R o z s 2000 m. 80 fntos 4.30 kr. — Á r p a 2100 m. 3.65—20 kr. Z a b 2800 m. 50 fntos 2.56—5.2 kr.

Magán tudósítások szerint buza 10—15 krral csökkent s elkelt 15,000 vmáza. — Usancebuza szept.—okt. 5.55—47; elkelt 40,000 vmáza. — Rozs pár krajczárral olcsóbb. — Árpa változatlan. Usance-árpa szept.—okt. 2.85—90 kr. — Kukorica 5000 máza b á n s á g i kelt el 3.70 kr. — Zab 5 krral olcsóbb, szept.—okt. 2.22 kron kelt Győről.

Áru- és értéktözsde. Az előtözsden szilárd hangulat uralkodott, mindamelllett korlátolt maradt a forgalom. Földh. 79.75, municip. 38.25—75, tak. és hit. 57—56.75, anglo 42.50—75 kr. — D é l b e n elég élénk volt a forgalom. Magy. vasuti kölcson 97, municip. 38—39, anglo 43.25—50, m. hit. 217—217.25, földh. 79.75, tak. és hit. 56—56.50, buda-óbudai 38.25. Egyébb érték papirok közöl moln. és sütők 204—203.5%-os földh. zálogl. 86. — Valuták és jeltvők hanyatlanak

Időjárás. Borongós meleg idő; hőmérséklet + 23 C. — A mult éjjeli eső közös volt az ország több részével.

Csongrádon aug. 1-ső éjjelen három óráig tartó jó eső volt.

Budai szinkör. Szerda, aug. 5-én adatik: „Sárka“ vagy „A falusi egyszerűség“. Vigj. 3 felvonásban.

Simonyi Ernő, Mocsary Lajos, főmunkatársak: **CSAVOLSKZY LAJOS** felelős szerkesztő.

H I R D E T É S E K.

„TISZA“ biztosító-társaság.

Debreczen, 1874. augusztus hóban.
Van szerencsénk teljes tisztelettel értesíteni, hogy üzlet-szervezetünk átalakítása folytán a „Tisza“ biztosító-társaság.

Budapesti vezérügynöksége

ezég alatt Budapestén képviseletet állítottunk fel, mely működését f. é. augusztus 1-en kezdi meg. Vezérügynökségünk képviselete-, vezérnyete- és együttes cégvezetésével

Freund Dezső vezértitkár és **Földes Győző** titkár

urakat biztuk meg. Teljes tisztelettel

„TISZA“ biztosító-társaság
Kömlössy Imre. Herman.

Egy fiatal ember
bizományi képviselőre ajánl-
kozik belsődi gyármányok szá-
mára Budapestén. A legjobb bizo-
nyítványok ajánlják. — Bővebben
értesülhetni E. B. jegy alatt az
„Egyetértés“ kiadó-hivatalában.

Az „Oest. Gresham“

élet- és járadék-biztosító-társaság
képviselősege

(eddig mérleg-utca 1. sz.) f. é. auguszt. 1-től fogva van a

Ferencz-József-téren 10. sz. a.

a Franko-magyar bank (előbb Nákó-féle) házban,
szemben a láncziddal.

Keresztek

6 - 700 holdas instrualt birtok haszonberbe,
nemkülönben :

Termények eladásának

ideje lévén, a t. közönség szives figyelmébe ajánlja magát

DAPSY & TÓVÖLGYI TITUSZ
irodája,

(Budapesten, országut 15. sz. Zrinyi-ház.)

Nem különben vállal pereket, bankokból eszközöl kölcsönöket. Rög-
tön válaszol bár mi kérdésre és sebesen intéz el minden elintézendő dolgot.

Megrendeléseket gyorsan teljesít.

Mindent utánvét mellett.

Dr. Handler Mór

orvos- és sebésztudor, szülész és szemész.

gyógyít gyökeresen fényes és tartós siker biztosítása mellett mindennemű

Titkos betegségeket

1) az önfertőzésnek minden következményeit, u. m. :

MAGÖMLÉSEKET,
az ingerlékeny gyengeséget, az ondófolást, különösen a
TEHETETLENSÉGET
(elgyengült férfierőt),

2) huyesófolásokat (még oly idültket is), a nemzörések bujakóros fe-
kélyeit és másodrendű bujakórt minden alakjaiban és elcsújtásaiban,

3) huyesószükületeket

4) friss és idült nyárfolyásokat nőknél, az ugynevezett fehér-folyást, és az
onnan eredő

magtalaniságot

5) bórkiütéseket,
6) a huyhólyag betegségeit, és mindennemű vizelési nehézségeket.

Rendel naponként : d. e. 10—1-ig, d. u. 3—5-ig és este 7 órától 8-ig.

Lakása augusztus elseje óta :

belváros, kigyó-utca 2-ik szám alatt, kigyó- és városház-utca sarkán,
(Rottenbiller-féle házban) 1-ső emeleten, bemenet a lépcsőn.

Dijjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik és a gyógyszerek megküldetnek.

Kiadó hivatal:
muzeum-utca 8-ik szá

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 16 ft. Negyed évre 4
Félévre 8 ft. Egy hónapra 1

A lap szétküldésére vonatkozó reclan
előfizetési pénzek és hirdetmény
kiadó-hivatalba intézendők.

Az új választás

Az 1872-ben választot
jezte egyik időszakát. Szomo
tanulással járna ugyan egy
lemult ülésszak egész folya
tönkrejuttott pénzügye és hit
és helyreállítására kiküldött
bizottság ülései, a tehetetlen
jelentéktelen Bittó-miniszteri
Kálmánnak belépése, a roszn
nyult rendszer minden áron
az ország érdekei fölé helyez
szomorú érdekességgé, de ered
tossággal bíró mozzanatait
Örökre emlékeztetéssé fogják
történetében a Deákpart műk
megörökített a magyar ne
áldás legyen köve ez emlékhé
„öreg ur“ maga sem képzeli

Mindezek bővebb megbe
pezné a journalistikai foglal
moly gondolkodás illeti meg
hazaft, különösen pedig az
mányban részvétellel: választó

Nekünk ezuttal csak a
vitára célunk visszatekintem
arra fordítani. Először is, ha
mostani s a mult országgyűl
választási törvény között, a
kettő között lényegileg nagy
vélemény pressiója s a köz
ugyan a kormányt némely o
melyek ha törvénynyé válna
mokban szokás, meg is tartat
volna lenni a jövőben a képv
ezeket a pártérek sugallta
mutatás segítségével kivetk
gükből, hogy alig maradt
a mult országgyűlés alatt bet
nál jobbá tenné.

A magyar törvényhozá
községi rendezésnél lerontot
most egy lépéssel tovább m
ösvényén s az a párt, melyly
örökre összekötte és mely al
több adót fizetők kiváltságos
polgárok ezreit fosztotta meg
fizetés kötelességének a vála
intézkedés, mely egyáltalán a
tartozik, mely tág tért nyit
nem korlátlan hatalmat ad a
nek egyedül van kezében a k
törvénytelenül szaporítsa, a
végtelen akadékoskodást és

A választások törvén
törvény szerint a királyi kur
kivül egyik gyöngye volna
dek, a szenvedély s a hatá
találtak annak kijátszására,
akkor fog életbelépni, mid
törvény intézkedik, de a me
való megalkotására a Deák
akarta. A jövő választások
azon bíróságok elé fog kerül
tek és melyeknek szemérme
részrehajló eljárása nem egy
elő. Ez intézkedés által nagy
misítve azon szakaszok is,
elkövetni szokott visszaélések
Mert ezek is eredménytelen
hol nines pártatlan bíró, ki

Hogy mindezt a Deák
tása miatt teszi, azt minden
gyarazgatni. Ha egy oly pá
az alkotmányosság szigoru
volna is, mely merész röp
általán visszatetszést kelt
nemzeti jólét előmozdításá
tekintélyének megszilárdítá